احمد هادی مقصودی.

عقائد.

عبادات اسلامیه مجموعه‌سی

« برنچی جزئی »

ابتدائی مکتبلرنک ایکنچی صنف شاگردلری اوچون.

طبعهٔ خامسه

سنه ۱۳۲۸
۱۹۱۰

بهاسی (٦) تیین.

خاریطونوف مطبعه‌سی
قزان.

Лито-Типографія И. Н. Харитонова. Казань.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمْ

اِسْلَامْ.

اسلام - اللّٰه تعالی دن کیلگان حق دین بو ینچه عمل قیلو دیمکدر. اللّٰه تعالی دن محمد علیه السلامگه کیلگان دین (اسلام دینی) دییوب آتالادر. اللّٰه تعالی محمد علیه السلامگه اسلام دینینی بنده لرنی یاخشیلقغه اویره تمک اوچون ییبه رمشدر. اسلام دینی بیك حق وطوغری دیندر. آنك حکملری بو ینچه عمل قیلغان کشی دنیاده ده، آخرتده ده دائم راحتده وایزگی دولتده بولور. اسلام دینینك حقلغینه اشانغان کشی (مؤمن ومسلمان) دییوب آتالور. بزنك دینمز اسلام دیندر. بزلر الحمد لله هر قایومز مؤمن ومسلمانلرمز.

امتحان: اسلام نه دیمکدر؟ اللّٰه تعالی دن محمد علیه السلامگه کیلگان دین، نی دییوب آتالور؟ اللّٰه تعالی اسلام دینینی محمد علیه السلامگه نی اوچون ییبه رمشدر؟ اسلام دینی حق دینمیدر؟ اسلام دینینك حکملری بو ینچه عمل قیلغان کشی دنیاده هم آخرتده نیچك بولور؟ اسلام دینینك حقلغینه اشانغان کشی نیچك دییوب آتالور؟ بزنك دینمز قایو دیندر؟ بزلر دینمزچه کملرمز؟

امتحان سوءاللری. مبتدیلرك بیلەكلری هر نرسەنك امتحان سوءاللرینە كتابدن آڭلادقلرنچە
كوڭللرندن جواب ویرمكلرندن عبارتدر. امتحان سوءاللرینەگوزلچەجواب ویرەمزلرسە، ایكنچی
ویرمەمەلی . سواللرە جوابویرمكایچون كتابدە اولان عبارەیی حفظ ایتمك لازم دگلدر .
آڭلادقلرنچە كندی عبارەلریلە جواب ویرمەلری دها اولادر .

عمل

اسلام دینی بوینچە بندەلرنك عمللری سیگز تورلیدر:
فرض، واجب، سنت، مستحب، مباح، حرام، مكروه، مستكره.

فرض: شول عملدركە، آنی قیلغان كشی ثوابلی بولور.
قیلماغان كشی گناهلی بولور، آنك فرضلغینە
اشانماغان كشی كافر بولور . فرض عمللر : اسلام
دینینك حقلغینە اشانمق، هر كون بش وقت
نماز اوقومق، رمضان آیندە هر كون روزە طوتمق،
هر یلدە مالنك زكاتینی بیرمك. دولتی یتەرلك كشی
عمرندە بر مرتبە مكّهء مكرّمە گە باروب (حجّ) قیلمق
كبیدر.

اسلام دینی بوینچە بندەلرنك عمللری نیچە تورلیدر؟ نیلردر؟ فرض نیندی عملدر؟
فرض عمللر نیلر كبیدر؟

واجب: شول عملدركە، آنی قیلغان كشی ثوابلی بولور،
قیلماغان كشی گناهلی بولور، آنك واجبلگینە

واجب عمللر: وِتر نمازینی اوقومق، عید نمازلرینی اوقومق، فطره صدقه‌سی بیرمك، قربان چالمق کبیدر.

واجب نیندی عمللر؟ واجب عمللر نیلر کبیدر؟

۳) سنّت: شول عمللرکه، آنی قیلغان کشی ثوابلی بولور، امّا قیلماغان کشی گناهلی بولماس. لکن محمّد علیه السّلام نِنك شفاعتینه لایق بولماس.

سنّت عمللر: یاخشی عمللرنی بسمله ایله باشلامق، قرآن اوقور آلدندن اعوذ ئه‌یتمك، توچکرگاچ (الحمد للّه) دیمك، ایمانلی کشیلرگه سلام بیرمك کبیدر. (*)

سنت نیندی عمللر؟ نیلر کبیدر؟

٤) مستحب: شول عمللرکه، آنی قیلغان کشی ثوابلی بولور، امّا قیلماغان کشی گناهلی ده بولماس، قیامت کوننده شلته‌گه‌ده تییشلی بولماس.

مستحب عمللر: نفل نمازلری اوقومق، نفل روزه‌لر طوتمق، نفل صدقه‌لر بیرمك، بوش وقتلرده قرآن اوقومق کبیدر.

مستحب نیندی عمللر؟ نیلر کبیدر؟

*) توچکرگان کشی، الحمد للّه دیگاننی ایشتکان کشیگه (یرحمك الله) هم سلامنی قایتارمق

٥) مُباح: شول عَمَلْدرکه، آنی قیلغان کشیده، قیلماغان کشیده، ثَوابلی ده بولماس، گناهلی ده بولماس.
مُباح عَمَلْلَر: حلال نه‌رسه‌لرنی طویغانچی آشامق واچمك، اوطورمق، طورمق، ضررسز سوزلرنی سویله‌مك کبیلر. مباح نیندی عمللر؟ نیلر کبیلر؟

٦) (حَرامْ) شول عَمَلْدرکه، آنی قیلغان کشی زور گناهلی بولور؛ آنی حَلالْ دیگان کشی کافِرْ بولور.
حَرامْ‌عمللر: جان‌اییه‌سینی اولترمك، کشینی یاحَیْوانننی جَبْرله‌مك، غَیْبَتْ سویله‌مك، اوغریلق قیلمق، ایسرتکچ اچمك کبیلر. حرام نیندی عمللر؟ نیلر کبیلر؟

٧) (مَکْروهْ) شول عَمَلْدرکه، آنی قیلغان کشی گناهلی بولور. آنی درست دیگان کشیده گناهلی بولور.
مکروه عَمَلْلر: اوطوش اویونلر اوینامق، اَدَبْسز جرلر جرلامق، کشی آلدنده اَدَبْسز قیلنمق کبیدر. مکروه نیندی عمللر؟ نیلر کبیدر؟

٨) (مُسْتَکْرَهْ) شول عَمَلْدرکه، آنی قیلغان کشی گناهلی بولماسه‌ده، اَدَبْسزلك قیلغان بولور.
مُسْتَکْرَه عَمَلْلر: بازارد[illegible] آشا[illegible]، آوزینی

قابلامیچی ایسنه‌مك، قچقروُب کیکرمك کبیدر.

مکروه نیندی عمللر؟ نیلر کبیلر؟

بالِغ وَعاقِل

فَرْض، واٰجِبْ، سُنَّتْ ومُسْتَحَبْ بولغان عمللرنی قیلمق، حَرامْ، مَکْرُوهْ ومُسْتَکْرَهْ بولغان عَمَللردن طییلمقِ (باٰلغ وعاٰقلْ) بولغان کشیگه تییشلی بولوُر. (باٰلغْ) دیمك صبیلقدن چقوُب اوسوُب ییتکان کشی دیمکدر. (عاٰقلْ) دیمك عَقْلْلی کشی دیمکدر. صبی بالالر باٰلغه حِساب قیلنماسلر. دیوانه کشیلر عاقل دییوُب آتالماسلر، شونكٔ اوُچوُن فرض وواجب بولغان عمللرنی قیلا آلماسه‌لرده، آنلر گناهلی بولماسلر.

ایر بالالر (۱۲) نچی یاشلری طولغاندن صوكٔ اوسوُب ییتولری مَعْلُومْ بولغاچ بالِغ بولوُرلر. قز بالالر (۹) نچی یاشلری طولغاندن صوكٔ اوسوُب ییتولری مَعْلُومْ بولغاچ بالغه بولوُرلر. اگرده اوسوُب ییتولری مَعْلُومْ بولماسه، ایر بالالرده قز بالالرده، (۱۵) نچی یه‌شلری طولغاچ باللغه حساب قیلنوُرلر. بالغ وعاقل بولغاندن صوكٔ هَرْ برِ کشیگه عُمْری بویینچه شَریعت بویوُرغان عَمَللرنی قیلوُب، شریعت طیغان اشلَردن طییلمق [illegible] لی بولوُر.

دیگاننی ایشتکه [illegible]

فرض، واجب، سنت ومستحب بولغان عمللرنی قیلمق، حرام، مکروه ومستکره بولغان عمللردن طییلمق نیندی کشیگه تییشلی بولور؟ بالغ نه دیمکدر؟ عاقل نه دیمکدر؟ صبی بالالر بالغمی؟ دیوانه کشیلر عاقلمی؟ صبی ودیوانه کشی فرض وواجب بولغان عمالرنی قیلا آلماسه، گناهلی بولورمی؟ ایر بالالر قای وقت بالغ بولورلر؟ قز بالالر قای وقت بالغه بولورلر؟ اوسوب بیتولری معلوم بولماسه، نیچه یه‌شلری طولغاچ بالغ بولورلر؟ بالغ وعاقل بولغاندن صونك هر کشیگه عمری بوینچه نیلرنی قیلمق ونیلردن طییلمق تییشلی بولور..

عبادات

الله تعالی بنده‌لرنی حرمتله‌ب آنلرغه بیك کوب نعمتلر بیرمشدر: بار بولوب دنیاده یورمکلگمز، هر بر اعضالرمز، آشاغان آشلرمز، اچکان صولرمز، صولاغان صولولرمز، سلامت عمر ایتمکلگمز هر قایوسی الله تعالی نك بزگه بیرگان نعمتلریدرلر. جانمز، ته‌نمز ومالمز ایله الله تعالی گه نی، قدر عبادت قیلسه‌ق‌ده، اوزمزگه بیرگان نعمتلرینك شکرانه‌سینی ادا قیلوب بترو ممکن توگلدر. شویله ایسه‌ده، بالغ وعاقل بولغان هر بو مؤمن بنده‌گه فرض وواجب بولغان عمللرنك هر قایوسینی قیلوب، حرام ومکروه بولغان عمللرنك هر برسندن طییلمق وقولندن کیلگان قدر، الله تعالی گه دائما عبادت قیلمق تییشلیدر.

مؤمن ومسلمان بولغان کشیگه فرض بولغان عبادتلرنك الوغلری بیشدر: ۱(ایمان)، ۲(نماز)، ۳(روزه)، ٤(زکات) و ۵(حج) در.

(ایمان) ـ اِسْلام دینینِنكْ حَقْلغینه و آنده بولغان حکملرگه اشانودر. (نَمَازْ) ـ هر کون بیش وقت معلوم روشچه عبادت قیلودر. (روزه) ـ رَمَضَانْ آینده کوندز آشاو اچودن طییلوب طورودر. (زَكَاتْ) ـ یلده بر مَرْتَبَه مالدن فقیرلرگه تییشلی حَقْنی بیرودر. (حَجْ) ـ دولَتْلی بولغان کشی (مَكَّهٔ مُكَرَّمَه) گه باروب حَجْ عمللرینی قیلودر.

الله تعالی بنده‌لرگه نعمتلر بیرمشمی؟ نیندی نرسه‌لر الله تعالی‌نكْ نعمتلریدر؟ بیرگان نعمتلرینكْ شکرانه‌سی اوچون بنده‌لر، الله تعالی‌گه عبادت قیلمق تییشلیمیدر؟ مؤمن و مسلمان بولغان کشیگه فرض بولغان عبادتلرنكْ الوغلری نیچه‌در؟ نیلردر؟ ایمان نه دیمکدر؟ نماز نه‌دیمکدر؟ روزه نه دیمکدر؟ زکات نه دیمکدر؟ حج نه دیمکدر؟

ایمانْ وَاِقْرارْ

دینِ اِسْلامده هَرْ بر بالغ و عاقل بولغان بنْدَه‌گه فرض بولغان الوغ عِبادتلرنكْ برنچیسی ایماندر. (ایمان) اشانو دیمکدر. (اِقرار) اشانغانینی تل ایله ئه‌یتو دیمکدر.

مؤمن و مسلمان بولغان کشیگه اِسلام دینینكْ حَقْلغینه و آنده بولغان هر بر حکملرگه اشانوب ایمان کیترمك و اشانغانینی تلی ایله ئه‌یتوب اقرار قیلمق فرضدر.

ایماننی عربچه اِقْرار قیلمق اوچون مَشْهُور ایمان کَلِمَه‌لری ایکی شبولردر:

کلمهٔ شهادت

اَشْهَدُ اَنْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ ❁

مَعْناسی: کوڭلمدن گواهلق بیره‌من که، تَحْقیق بر الله تعالی‌دن باشقه تڭری هیچ یوقدر. وَیَنه کوڭلمدن گواهلق بیره‌من که، تَحْقیق محمّد عَلَیْهِ السَّلام الله تعالی‌نڭ قولی وبَنْده‌لرگه دین اوُیره‌تمك اوُچوُن ییبه‌رگان ایلچیسیدر.

کلمهٔ ایمان

اٰمَنْتُ بِاللّٰهِ وَمَلٰئِکَتِهٖ وَکُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ وَالْیَوْمِ الْاٰخِرِ، وَالْقَدَرِ خَیْرِهٖ وَشَرِّهٖ مِنَ اللّٰهِ تَعَالٰی وَالْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ ❁

معناسی: ایناندم الله تعالی گه، ودخی آنڭ فِرِشته‌لرینه، ودخی آنڭ کِتابلرینه، ودخی آنڭ پیغَمْبَرلرینه ودخی آخِرت کوُنینه، ودخی تقْدیرنڭ یاخشیسی‌ده یامانی‌ده الله تعالی‌دن بولوو ینه، ودخی اولگاندن صوڭ ینَه ترلوگه.

ایمان نه دیمکدر؟ اقرار نه دیمکدر؟ مؤمن ومسلمان بولغان کشیگه نیلرگه اشانوب ایمان کیترمك فرضدر؟ اشانغانللقنی اقرار قیلمق فرضمیدر؟ کلمهٔ شهادت نه‌در؟ معناسی نه دیمکدر؟ کلمهٔ ایمان نه‌در؟ معناسی نه دیمکدر؟

اَللّٰه تعالٰی

الله تعالی‌نی بلمك هر بر بَنْده گه فرضدر لٰکنْ آنڭ ذاتینی بلورگه بزنڭ عقْلمزنڭ قُوَّتی ییتمیدر. بزلرگه آنی

صفَتْلَری ایله گنه بلمك مُمْكندر. الله‌تعالی‌نكْ كو ركه‌م صفتلری بیَك كو بدر. آنی مشهور صفتلری ایله اُوشبو ره‌و شچه مَعْرِفَتْ قیلمق ممكندر:

الله تعالی، ۱ (مَوْجُودْ) در، ۲ (اَحَدْ) در، ۳ (حَیٌّ) در، ٤ (عَلیمْ) در، ٥ (سَمیعْ) در، ٦ (بَصیرْ) ۷ (مُتَكَلِّمْ) در، ۸ (قَادِرْ) در، ۹ (مُخْتَارْ) در، ۱۰ (خَالِقْ) در، ۱۱ (رَزَّاقْ) در، ۱۲ (رَبٌّ) در، ۱۳ (عَدْلْ) در، ۱٤ (غَفُورْ) در، ۱٥ (مُجیبْ) در.

۱) (مَوْجُودْ) بار دیمكدر. الله تعالی باردر، بارلغی هیچ بر ذاتقه مُحْتاج تو گلدر. اوزندن اوزی باردر. بارلغینكْ اَوَّلی‌ده آخری‌ده یوقدر، یَعْنی دنیا مَخْلُوقاتی كبی اَوَّلده یوق بولوب صو كره‌دن بار بولغان‌تو گلدر. وهم آخِرده بر یوق بولاچق‌ده‌تو گلدر. بَلْكِه دائما بار بولاچقدر.

۲) (اَحَدْ) بر دیمكدر. الله تعالی بر گنه‌در. آنكْ هیچ شَریكی و تیكدشی یوقدر.

۳) (حَیٌّ) ترك دیمكدر. الله تعالی تركدر. لٰكِنْ تركلگی بزنكْ كبی ته‌ن و جان ایله تو گلدر.

٤) (عَلیمْ) بلگوچی دیمكدر. الله‌تعالی هر نه‌رسه‌نی بله‌در. بولغان نه‌رسه‌لرده، بولاچق نه‌رسه‌لرده، هر قایوسی الله تعالی‌گه مَعْلُومدر. هیچ الله تعالی‌گه مَعْلُوم بولماغان

نەرسەیوقدر. بلووی بزنكڭ كبی اوٗیرەنو یااویلانو ایله تو گلدر.

٥) (سَمیعْ) ایشتكوچی دیمكدر. اللهتعالی هر بر طاوشلرنی ایشتەدر. ایشتووی بزنكڭ كبی قوٗلاق ایله توگلدر.

٦) (بصیر) كورگوچی دیمكدر. الله تعالی هر نەرسەنی كورەدر، آنكڭ كورووی بزنكڭ كبی كوز ایلهتوگلدر.

٧) (مُتَكَلّمْ) سوٗیلەگوچی دیمكدر. الله تعالی سوٗیلەگوچیدر. قرآنده یازلمش سوزلر هَرْ قایوسی الله تعالینكڭ سوزلریدر. سوٗیلەوی بزنكڭ كبی آغزوتل ایله، طاوش وحرفلر ایله تو گلدر.

٨) (قَادِرْ) كوٗچی ییتكوچی دیمكدر. الله تعالینكڭ هَرْ نەرسەگه كوٗچی ییتەدر. هَرْنی تلەسه، شونی بولدرادر. كوٗچی بزنكڭ كبی اَعْضالر وقوٗراللر ایله تو گلدر.

٩) (خَالِقْ) بولدرغوچی ویاراتقوچی دیمكدر. عالَمْدەهَرْ بر نەرسەنی بار قیلغوچی وبولدرغوچی الله تعالیدر.

١٠) (مُخْتَارْ) اخْتِیارلی دیمكدر. الله تعالی هر بر قیلغان اشینی اوز اخْتِیاری ایله تلەب قیلادر. هر بر اشنده قیلسەده، قیلماسەده، كامل اِخْتِیارلیدر.

١١) (رَزّاقْ) طویدرغوچی دیمكدر. هَرْ بر كشیگه

وحیوانلرغه رزق بیرگوچی الله تعالی‌در. چونکه ییر یوزنده بولغان هر بر جان اییه‌سی الله تعالی‌نڭ قدرتی ایله اوسکان رزق ونعمتلرینی آشاب طویوب طورمقده‌درلر.

١٢) (ربّ) تربیه قیلغوچی وخواجه بولغوچی دیمکدر. بارچه عالمگه رحمت قیلوب تربیه قیلغوچی وبوتون عالمنڭ خواجه‌سی الله تعالی‌در.

١٣) (عدل) طوغریلق قیلغوچی دیمکدر. الله تعالی هر بر اشینی وهر بر حکمینی طوغریلق وعدللك ایله قیلغوچیدر، هیچ بر کشیگه جبر وظلم قیلمیدر. آخرتده ایزگی بنده‌لرنی جنت نعمتلری ایله حرمت قیلاچقدر، ایمانسز وگناهلی بنده‌لرنی جهنم عذابی ایله‌عذاب قیلاچقدر: اوشبو اشلرنڭ هر قایوسی حقلق وطوغریلق ایله بولاچقدر.

١٤) (غفور) عفو قیلغوچی دیمکدر. الله تعالی کوب کشیلرنڭ گناهلرینی عفو ایته‌چکدر. توبه قیلغان کشیلرنڭ گناهلرینی عفو ایتوده، هیچ توبه‌قیلماغان کشیلرنڭ گناهلرینی عفو ایتوده، الله تعالی‌نڭ اوز اختیارنده‌در.

۱۵) (مُجِيبْ) دُعالَرنى قبول ايتكوچى ديمكدر، الله تعالى اِخلاص ايله صوُرالغان معقوُلْ دُعالِرنى قَبُول ايتەدر: اوزينڭ رَحْمَتِى ايله قايسى كشيلرنڭ صوُراغان حاجَتْلرينى بيرەدر.

الله تعالى هَرْ بر عَيْبْ وكيمچيلكلردن بيك پاك ومُنَزَّهدر. آنڭ ذاتندەدە. صِفَتْلرندەدە وقيلغان اشلرندەدە هيچ بر كيمچيلك يوقدر.

اول الله تعالىنڭ مَخْلُوقاتِقَه هيچ بر جِهَتْدن اوُخشاشلغى يوقدر. آنى هيچ بر نەرسەگە اوُخشاتمق مُمْكِن توگلدر. الله تعالى گەودەلى ذات توگلدر. آنڭ بر رەوش وصُورَتى يوقدر: هيچ بر اورندە وهيچ بر طرفدە توگلدر. شويله ايسەدە، باردر. آنڭ صِفَتْلرينڭ كَيْفِيَّتْلرى بزگە مَعْلُومْ توگلدر. وِدَخى الله تعالىدە اشاو، اچو، آرو، يوُقلاو كبى اشلردە يوقدر. الله تعالى اوزى هيچ بر ذاتدن طوغمامشدر. وآندندە هيچ بر ذات طوغمامشدر.

الله تعالىنى بلمك فرضمى؟ آنڭ ذاتينى بلمك ممكنمى؟ آنى نى ايله بلەمز؟ آنڭ مشهور صفتلرى نيلردر؟ (موجود) نە ديمكدر؟ „الى آخر“ (مجيب) نە ديمكدر؟ الله تعالىنڭ مخلوقاتقه اوُخشاشلغى بوقمى؟ گەودەليمى؟ رەوش وصورتى بارمى؟ بر اورندە يا بر طرفدەمى؟ الله تعالىنڭ صفتلرينڭ كيفيتلرى بزگە معلوممى؟ الله تعالىدە آشاو، اچو، آرو، يوقلاو كبى اشلر بارمى؟ بر بر ذاتدن طوغمامشمى؟ آندن بر ذات طوغماغانمى؟

فرِشْتَه‌لر.

الله تعالی نك فرِشته‌لری باردر: آنلر هر قایوسی الله تعالی نك بیك اِطاعَتْلی قولّلریدرلر، دائما الله تعالی گه عِبادَتْ قیلوب وبویورلغان خِدْمَتْلرینی اَداقیلوب طورمقده‌درلر، هیچ گناه اشلرنی قیلماسلر. آنلرده بزنك کبی آشاو، اچو، یوقلاو کبی اشلر یوقدر، ایرلك وخاتونلقده یوقدر. آنلر بزنك کبی گه‌وده‌لی توگللردر. عادتده کشی کوزینه کورنمسلر. (**جَبْرائیل، میکائیل، عَزْرائیل، واِسْرافیل**) اِسملیلری مَشْهُورْ فرِشته‌لردر.

فرشته‌لر کملردر؟ آنلر نی قیلورلر؟ گناه قیلورلرمی؟ آنلرده آشاو، اچو، یوقلاو، ایرلك وخاتونلق بارمی؟ آنلرده بزنك کبی گه‌وده‌لیمی؟ عادتده کشی کوزینه کورنورلرمی؟ مشهورلری نی اسملیلردر؟

پَیغَمبَرلر.

بَنْدَه‌لرگه دین حُکملرینی اُیره‌تمك اُچون الله تَعالی بیك کوب کشیلرنی پیغمبر قیلمشدر. اول پیغمبرلر هر قایوسی آدَمیدرلر. آنلر یاش وقتلرنده‌ده بیك عَقْللی وبیك زیره‌ك وهم بیك طوغری وایزگی طَبیعَتْلی بولمشلردر، الوغ بولغاندن صوڭ الله تعالی آنلرنی پیغمبر قیلمشدر. یَعْنی جبرائیل اِسملی فرشته آرقلی آنلرغه او زینك حکملرینی

يیبه‌روُب شول‌حکملر بو ینچه‌بنده‌لرنی حق دینگه و ایزگی عمللرگه اوُنده‌رگه‌بوُیوُرمشدر؛ شوندن‌صوڭ اول‌پیغمبرلر الله‌تعالی‌نڭ امری بو ینچه کشیلرنی حق دینگه و ایزگی عمللرگه اوُنده‌مشلردر.

حضرتِ آدم زماننددن بیرلی دنیاغه بیك كوب پیغمبرلر کیلوُب کیتمشلر؛ حِسابی بزلرگه معلوم توگلدر.

قرآنده اوُشبو (٢٥) پیغمبرنڭ اِسملری مذکوردر: آدم، اِدریس، نوح، هود، صالِح، لوط، اِبراهیم، اِسماعیل، اِسحاق، یعقوب، یوسف، ایوب شعیب، موسی، هارون، داود، سلیمان، یونس، اِلیاس، الیسع، ذوالکِفل، زکریا، یحیی، عیسی، ومحمد (علیهم الصلاة والسلام).

ودخی (عزیر لقمان، ذوالقرنین) حضرتلرینڭ اِسملری‌ده قرآنده مذکوردر. لکن آنلرنڭ پیغمبر بولوچیلقلر آچق معلوم توگلدر.

ودخی (شیث، یوشع، خضر، بِشر، دانیال، اشموئیل، اشعیا. ارمیا) اسملی پیغمبرلر حدیثلرده بیان قیلنمشلردر.

ایكڭ اوّلگی پیغمبر آدم علیه السلامدر، ایكڭ صوڭغی پیغمبر

محمد علیه السلامدر. محمد علیه السلام آخِرِ زَمان پیغمبر یدر. آندن صوڭ دنیاغه هیچ پیغَمبر کیلەچك تو گلدر. آنڭ دینی یَعنی (اِسْلام) دینی قیامت کونینەقدر هیچ اوزگەرەچك تو گلدر. محمّد علَیهِ السَّلام بزنڭ پیغمبرمزدر. بز هَرْ قایومز آنڭ اُمّتندنمز.

بندەلرگه دین حکملرینی کملر اؤیرەتمشلردر؟ پیغمبرلر آدمیلرمی؟ آنلر نیندی کشیلردر؟ الله تعالی آنلرنی نی رەوشچه پیغمبر قیلمشدر؟ پیغمبرلر بندەلرنی حق دینگه وایلاگی عمللرگه اؤندەمشلرمی؟ حضرت آدم زماندن بیرلی دنیاغه نیچه پیغمبر کیلمشدر؟ نیچه پیغمبرنڭ اسمی قرآندە مذکوردر؟ کملر؟ پیغمبرلکاری آچق معلوم بولماغان کشیلر کملردر؟ حدیث کتابلرندە مذکور بولغان پیغمبرلر کملردر؟ ایڭ اوّلگی پیغمبر کمدر؟ ایڭ صوڭغی پیغمبر کمدر؟ آندن صوڭ ینە بر پیغمبر کیلەچکمی؟ قیامتکه قدر اسلام دینی اوزگەرەچکمی؟ بزنڭ پیغمبرمز کمدر؟ بز کمنڭ امتندنمز؟

کِتابْلَرْ.

الله تعالی دین وشَریعَتْ حکملرینی بَیان قیلوٗب پیغَمبرلرینه (١٠٤) یوٗزده دورت کتاب ایندرمشدر: پَیْغَمبرلر شول کِتابلردەغی حُکملر ایله قَوْملرینی ایمانغه وایزگی عَمَلْلرگه اؤندەمشلردر. اؤشبو کتابلردن آدم علیه السلامگه (١٠) کاغَذ، شیث علیه السلامگه (٥٠) کاغذ، اِدْریس علیه السلامگه (٣٠) کاغَذ، اِبراهیم علیه السلامگه (١٠) کاغَذ کیلمشدر. وَدخی موسٰی السلامگه (تَوْراتْ) اِسملی

كتاب، داوُد عليه السلام گه (زَبُور) اِسملی كتاب، عیسى علیه السلام گه (اِنجيل) اِسملی كتاب و پیغمبرمز محمّد علیه السلام گه (قُرْآن) اِسملی كتاب كیلمشدر. ايڭ صوڭ كیلگان كتاب (قُرْآن) در. اول قرآن اوّلگی كتابلرنڭ قايسی حكملرینی منسوخ قیلمشدر، یعنی آخِر زمان خلقینڭ طبیعتینه موافق رەوشده ایتوب اوزگەرتمشدر. قرآن اچنده آدم بالالرینڭ دنیالری اوُچون ده، آخِرتلری اوُچون كیرەكلی بولغان حكملر باردر.

الله تعالى پیغمبرلرینه نیچه كتاب ایندرمشدر؟ اول كتابدەغی حكملرنی پیغمبرلر، نی قیلمشلر؟ آدم علیه السلام گه نیچه كاغد كیلمشدر؟ شیث علیه السلام گه نیچه كاغد كیلمشدر؟ ادریس علیه السلام گه نیچه كاغد كیلمشدر؟ ابراهیم علیه السلام گه نیچه كاغد كیلمشدر؟ موسى علیه السلام گه نی اسملی كتاب كیلمشدر؟ داود علیه السلام گه نی اسملی كتاب كیلمشدر؟ عیسى علیه السلام گه نی اسملی كتاب كیلمشدر؟ محمد علیه السلام گه نی اسملی كتاب كیلمشدر؟ ایڭ صوڭ كیلگان كتاب بولارنڭ قایوسیدر؟ قرآن اوّلده كیلگان كتابلرنڭ قایسی حكملرینی نی قیلمشدر؟ قرآنده نیندی حكملر باردر؟

تَقْدِير

(تَقْدِير) بولماسدن بورون بولاچق نەرسەنڭ بولووینی تعیین قیلوب قویو دیمكدر. دنیاده بولاچق نەرسە و قیلناچق اشلرنڭ هر قایوسی الله تعالى گه بولماسدن بورون معلومدر. الله تعالى هر بر نەرسەنی و هر بر اشنی

بولماسدن بۇروُن اوزینه معلوم بولغان رەوشچه تقدیر قیلۇب قویمشدر. دنیاده بولغان نەرسەلرنڭ هر قایوسی الله تعالی‌نڭ تقدیری بوینچه‌بولادر. ودخی هر بر بولغان نەرسه الله تعالی‌نڭ خلق قیلووی وبولدرووی ایله بار بولادر. بندەلر هر بر قیلغان فعللرینی اوز اختیارلری ایله کسب قیلسەلرده، آنلرغه قوّت بیروچی الله‌تعالی‌در.

تقدیر نه دیمکدر؟ دنیاده بولغان نرسه‌لر کمنڭ تقدیری بوینچه بار بولالر؟ بولماسدن بۇرۇن بولاچق نرسه کمگه معلومدر؟ بنده فعلنی کم اختیاری‌ایله کسب‌قیلادر؟ بنده‌گه قوّت‌بیروچی‌کمدر؟

آخر زمان وقیامت

بو دنیا وبو دنیاده بولغان نەرسەلر: کشیلر. حیوانلر وباشقه نەرسەلر هر قایوسی فانیدرلر، یعنی بتەچکدرلر. بر زمان اوُشبو دنیاده بولغان آدملر وحیوانلر اولۇب ودنیا نەرسەلرینڭ هر برسی هلاك بولۇب بتەچکلردر. بو زمانغه (آخر زمان) دییلۇر. آخر زماننڭ قای وقت بولاچغی الله تعالی‌دن باشقه هیچ کمگه معلوم توگلدر.

دنیا مخلوقاتی (*) خراب وهلاك بولۇب بتکاندن صوڭ الله‌تعالی‌خلقلرنی ینه‌یا ڭغادن‌تر گزه‌چکدر. چرگان‌وطارالغان

(*) (مخلوقات) الله تعالی‌نڭ یاراتقان وبولدرغان نرسه‌لری دیمکدر.

تەنلرنىڭ هر قايوسى جييلوب اويوشوب ترك وقتدەغى حاللرينه كيلەچكلردر. قبرلرنىڭ اوستلرى يارلوب آچلغاندن صوڭ هر كشينىڭ جانى اوز گەودەسينى طاوب كرەچكلدر. شوندن صوڭ هر بر كشى گويا يوقودن اويانغان رەوشدە ترلوب قبرلرندن چقوب محشر ميدانينه جييلاچقلردر. محشردە الله تعالىنىڭ فرشتەلرى بندەلرنىڭ دنيادە قيلغان عمللرينى عدللك (ميزانى) ايله حساب وتفتيش قيلوب عمللرينه كورە اجر و جزالرينى تعيين قيلاچقلردر: ايمانسز كشيلر هر قايوسى جهنمگه توشەچكلردر. ايمانلى كشيلرنىڭ گناهسزلرى وگناهلرى عفو ايتلگانلرى جنتكه كرەچكلردر. گناهلرى عفو ايتلمەگان مؤمنلر جهنمگه توشوب گناهلرى قدرنچه عذاب قيلناچقلردر. عذابلرى تمام بولغاچ، آخردە جهنمدن چقوب، آنلردە جنتكه كرەچكلردر. ايمانسز كشيلر جهنمدە و ايمانلى كشيلر جنتدە مەڭگى قالاچقلردر. جنتدە قالغان كشيلردە، جهنمدە قالغان كشيلردە، هيچ اوليمچى مەڭگى ترك بولاچقلردر.

بو دنيا برزمان بتەچكمى؟ ياكه شول كوينچه همان طوراچقمى؟ دنيا بتگان زمانغه نى ديەلور؟ آخرزماندە دنيا هلاك بولغاندن صوڭ خلقلر ينه ترلەچكلرمى؟ ترلگاندن صوڭ قاى يرگه جييلشاچقلر؟ محشردە فرشتەلر نى قيلاچقلر؟ ايمانسز كشيلر قايا توشەچكلر؟ ايمانلى كشيلر قايا كرەچكلر؟ جهنمگه توشكان گناهلى مؤمنلر آندن چقاچقلرمى؟ جنتدە وجهنمدە قالغان كشيلر اولەچكلرمى؟

جنّت و جهنّم

جنّت - اوُجماح یوُرطیدر که زینتلی سرایلر ویمشلی باقچه‌لر ایله طولیدر. هر ییرنده طاتلی صولی یلغالر وشربتلی چیشمه‌لر آغوب طورمقده‌درلر. آنده حاضرلنمش حرمت و نعمتلرنی بیان قیلوب بترو هیچ ممکن توگلدر. آنده کرگان ایزگی کشیلر دنیاده هیچ کمنك کوزی کورمه‌گان وقولاغی ایشتمه‌گان لذّتلی نعمتلر ایله حرمت قیلناچقلردر.

جنّت مه‌نگیلك یورطدر. آنده کرگان کشیلر هیچ اوله‌چاك توگللردر. هر برسی قایغو، حسرت، آورو، صزلاو، اوتغایسزلق وکوکلسزلك کبی حاللردن دائما امین بولاچقلردر.

جنتکه کرگان کشیلر بر زمانده الله تعالی‌نك نورینی ده کوره‌چکلردر.

جهنم - تموغ یورطیدر. آنده کرگان کشیلر اوت ایله وباشقه عذابلر ایله عذاب قیلناچقلردر. دنیاده وقتنده ثوابلی اشلرنی ده کوب قیلغان آزراق گناهلی بنده‌لر تموغده بیك‌ل عذابلر ایله گنه عذاب قیلناچقلردر. کشیگه و حیوانلرغه جبر وظلم ایتکان الوغ گناهلی بنده‌لر تموغده بیك الوغ جزالر ایله عذاب قیلناچقلردر.

جنت نیندی یورطدر؟ آنده نیلر باردر؟ آنده کرگان کشیلر نیندی نعمتلر ایله حرمت قیلناچقلردر؟ آنده کرگان کشیلر بروقت اوله‌چکلرمی؟ جنتده قایغو، آورو واوکفایسزلق کبی اشلر بولاچقمی؟ جنتگه کرگان کشیلر کم نورینی کوره‌چکلر؟ جهنم نیندی یورطدر؟ گناهلری آزراق بولغان کشینڭ عذابی نیچك بولاق؟ کشیگه جبر وظلم قیلغان کشینڭ عذابی بیکل بولاچقمی؟ باکه بیك قانی بولاچقمی؟

محمد علیه الصلاة والسلام

بزنڭ پیغمبرمز محمد علیه السلامدر. اسلام دینینڭ حکملرینی الله تعالی جبرائیل اسملی فرشته آرقلی، محمد علیه السلامگه ایندردی. محمد علیه السلام اول حکملرنی اوزینڭ صحابه‌لرینه یعنی ایسگ اوّلگی شاگردلرینه اویره‌تدی. صحابه‌لرده اوزلرینڭ بالالرینه وبالالرینڭ بالالرینه اویره‌تدیلر. شول ره‌وشچه اسلام دینینڭ حکملری هیچ اوزگه‌ره‌چی بزنڭ زمانغه قدر ایرشدی. هم شول ره‌وشچه هیچ اوزگه‌رمیچی قیامت کونینه قدر باراچقدر.

پیغمبرمز محمد علیه السلام عربستان دیگان ییرده (*) مکه شهرنده دنیاغه کیلمشدر (**) آتاسی عرب خلقینڭ قریش اسملی قبیله‌سندن عبدالله اسملی، باباسی عبدالمطلب اسملی، آنڭ آتاسی هاشم اسملی کشیلردر. آناسی (آمنه) اسملی خاتوندر.

پیغمبرمز محمد علیه السلام طوغانچی آتاسی سفرده وفات بولمش ایدی. ٦ نچی یاشینه یتکانده آناسی آمنه ده وفات بولغاچ، یتیم بولوب باباسی عبدالمطلب تربیه‌سنده قالمش ایدی. باباسی وفات بولغاچ آتاسینڭ آغاسی ابوطالب تربیه‌سنده قالدی، ٢٥ نچی یاشینه ییتکاچ خدیجه اسملی بربای خاتوننی آلوب اویله‌نمشدر.

(*) مکه شهری بزنڭ بویبرنڭ قبله طرفنده بیر یوزینڭ آزیا اسملی قیسمینڭ عربستان اسملی طوپراق آتاونده‌در.

(**) (٥٧٠) نچی تاریخ میلادیده ٢٧ نچی آپریلده تاریخ هجریدن (٥٣) یل اول (١٢) نچی ربیع الاوّلده دوشنبه کونگه قارشی.

بزنڭ پیغمبرمز کمدر؟ اسلام دینینڭ حکملرینی الله‌تعالی اوّلا کمگه ایندرمشدر.؟ نی اسملی فرشته آرقلی ؟ پیغمبر اول حکملرنی کملرگه اوٗیره‌تمشدر.؟ صحابه‌لر کملرگه اوٗیره‌تمشلر؟ اسلام حکملری بو زمانغه قدر اوزگه‌رمیچی ایرشمشمی ؟ هم اوزگه‌رمیچی قای زمانغه قدر باراچق ؟

پیغمبرمز محمد علیه السلام قایسی شهرده دنیاغه کیلمشدر؟ قای ییرده وقایسی شهرده طوٗرمشدر؟ محمد علیه السلام‌نڭ آتاسی نی اسملیدر؟ آنڭ آتاسی نی اسملیدر؟ آنڭ آتاسی نی اسملیدر؟ آناسی نی اسملیدر؟ پیغمبرمز طوغان زمانده آتاسی سلامتمی ایدی ؟ آناسندن نیچه‌نچی یاشنده یتیم بولوٗب قالدی ؟ ٨ نچی یاشینه قدر آنی کم تربیه قیلدی ؟ باباسی عبدالمطلب وفات بولغاچ کم تربیه‌سنده قالدی ؟ نیچه‌نچی یه‌شنده اوٗیله‌ندی ؟ خاتوٗنی نی اسملی کشیدر؟

قرقنچی یاشینه ییتکاچ الله تعالی جبرائیل اسملی فرشته آرقلی آنی پیغمبر قیلمشدر. یعنی آڭا دنیاداغی کشیلرنی مسلمان بولوٗرغه اوٗنده‌رگه بوٗیوٗرمشدر. محمد علیه السلام مکّه خَلْقلرینی مسلمان بولوٗرغه اوٗندی باشلاغاچ بر نیچه یوٗز کشی ایمان کیتروب اسلام دینینی قبول ایتدیلر. باشقه‌لری هر برسی دشمان بولوٗب محمد علیه السلام توٗرلی جبْر وجفالر قیلوٗرغه طرشدیلر. حتّٰی بر نیچه مرتبه اوتوٗرمکچی‌ده بولدیلر.

الله تعالی محمد السلام‌نی دشمانلرینڭ یامانلغندن صاقلادی. مکّه کافرلری آڭا آرتق ضرر وزیان قیلا آلمادیلر.

آخرده مکه‌ده (١٣) یل پیغمبر بولوٗب طوٗرغاندن صوڭ الله تعالی‌نڭ رخصتی بوینچه مدینه شهرینه کوچدی. چوٗنکه اول زمانده مدینه خلقی اسلام دینینه بیك محبّت قیلمش وبر نیچه معتبر کشیلری مسلمان بولمش ایدیلر. پیغمبرمز محمد علیه السلام مدینه‌گه کوچکاندن صوڭ اسلام دینی بیك قوّت‌طابدی. مدینه‌گه یاقن شهر و آول کشیلرینڭ کوبسی گروه گروه بولوٗب جییلشوٗب کیلوٗب مسلمان بولا باشلادیلر.

محمدعلیه‌السلام نیچه‌نچی‌یاشنده پیغمبر اولمشدر؟ الله تعالی آڭاخلقلرنی‌نیگه‌اوٗندمرگه‌بوٗیوٗرمشدر؟ پیغمبر بولغاچ مکه‌ده نیچه یل طوٗرمشدر؟ مکه‌ده وقتده نی قدر کشی ایمان کیتروٗب مسلمان بولمشلر ؟ ایمان کیترمه‌گان کشیلر آڭا نیلر قیلمشلر؟ آڭا آرتق ضرر قیلا آلمشلرمی ؟ مکه‌ده ١٣یل پیغمبر بولوٗب طوٗرغاندن صوڭ پیغمبرمز الله‌تعالی‌نڭ رخصتی‌بوینچه قایسی‌شهرگه کوچمشدر؟ نی‌اوٗچوٗن مدینه‌شهرینه کوچومعقول بولمشدر؟ محمد علیه‌السلام مدینه‌گه کوچکاندن صوڭ اسلام دینینڭ حالی نیچك بولدی ؟ مدینه اطرافنده‌غی خلق‌اسلام دینینی قبول ایتدیلرمی؟

مسلمانلرغه مکه خلقی اوّلده بیك دشمان بولدیلر. مسلمانلرنی قروٗب بترمك اوٗچوٗن بر نیچه مرتبه مدینه طرفینه کوب عسکر ایله صوغشقه

كيلديلر. الله تعالى مسلمانلرغه ياردم ايتدى. هر صوغشده مسلمانلر جيكوب دشمانلرينى قوديلر. آخرده مدينه‌گه كوچكاندن صوڭ ۸ نچى يلده محمد عليه السلام اون ايكى مڭ قدر مسلمان عسكر ايله مكه طرفينه باردى. مكه خلقى قارشى طورا آلماسلقلرينى بلديلر. هيچ قارشى طورميچى‌هر قايوسى اويلرينه قاچديلر. (۲۰) نچى رمضانده مسلمانلر سلطنت ايله مكهٔ مكرمه شهرينه كرديلر. آخرده مكه خلقى هر قايوسى اوز اختيارلرى ايله مسلمان بولديلر. شول زماندن بيرلى مكهٔ مكرمه شهرى مسلمانلر تولنده‌در. حج عمللرى قيلنا طورغان ايزگى ومبارك شهردر. قبله‌مز مبارك (كعبه) يورطى‌ده شول شهرده‌در.

مدينه‌گه كوچكاندن صوڭ (۱۰) نچى يلده محمد عليه السلام طوقسان مڭ قدر مسلمان ايله مكه‌گه باروب الوغ سلطنت ايله حج قيلدى. شول يلدن صوڭ پيغمبرمزگه مكهٔ مكرمه‌نى كورو نصيب بولمادى.

پيغمبرمز مدينه‌گه كوچكاچ مكه خلقى مسلمانلرغه دوست بولديلرمى؟ صوغشدور اوچون عسكر بولوب جيلوب مدينه‌گه كيلديلرمى؟ مسلمانلرنى جيڭه آلديلرمى؟ آخرده مسلمانلر مكه خلقينى جيڭديلرمى؟ مكه شهرينى مدينه‌ده نيچه يل طورغاندن صوڭ جيڭوب آلديلر؟ جيڭلگاچ مسلمان بولديلرمى؟ مكه شهرى شول زماندن بيرلى كملر قولنده‌در. نيندى شهردر؟ آنده نى اسملى بر مبارك يورط بار؟ مدينه كوچكاندن صوڭ اون يل اوتكاچ محمد عليه السلام نيچه مڭ كشى ايله مكه‌گه حجغه باردى؟ شول يلدن صوڭ ايكنچى مرتبه مكه‌گه بارا آلديمى؟

مدينه‌ده اون يل طورغاندن صوڭ (۶۳) نچى ياشنده پيغمبرمز محمد عليه السلام دنيادن كيتدى(*). قبر شريفى مدينهٔ منوره شهرينڭ اورتالغندن (روضه مطهره) مسجدى اچنده‌در. پيغمبرمز محمد عليه السلام بيك كامل الوغ بر كشى بولمشدر. اول طوغان كيچده دنياده بر نيچه تورلى عجيب اشلر واقع بولمش وبالا وقتده‌ده تورلى عجيب حاللرى كورنمشدر.

پيغمبرمز بولغانچى قرق يل مكه‌ده عادتى كشيلر كبى عمر اوتكه‌رمش لكن هر خصوصده بيك ايزگى وياخشى طبيعتلى بولمش. هر كم قارشنده ايڭ خلقلى واشانچلى كشى صانالمش. ياش وقتنده اوق

(*) تاريخ ميلادينڭ (۶۳۱) نچى يلنده ۸ نچى ايونده‌مو تاريخ هجرينڭ (۱۱) نچى يلنده ۱۲ نچى ربيع الاوّل دوشنبه كون اويله وقتنده

كافرلرنىڭ دينلريننىڭ بوزوقلغيني آڭلامش پوتلرينه هيچ طابنمامش وعمرنده هيچ برخصوصده وهيچ بروقتده عيب وكيملك اش قيلمامش. پيغمبر بولغاندن صوڭده الله تعالى آننىڭ اوچون معجزه‌لرني يعني عادتده بولمى طورغان عجيب اشلرني بيك كوب كورسه‌تمش. شول سببدن آننىڭ حق پيغمبر بولوچيلغنده هيچ كمنىڭ شك وشبهه‌سى قالمامش. تاريخ انبيا كتابلرنده معجزه‌لريننىڭ كوبسى بيان قيلنمشدر.

محمد عليه السلام مدينه‌ده نيچه يل طورغاچ وفات بولدى؟ نيچه ياشنده ايدى؟ قبر شريفى قايده‌در؟ محمد عليه السلام نيندى كشى بولمش؟

صحابه‌لر

پيغمبرمز محمد عليه السلام‌نى صاغ سلامت وقتنده كوروب مسلمان بولغان كشيلر (صحابه) دييوب آتالورلر. صحابه‌لرنىڭ باريسى (١٢٤) مڭ قدر كشى بولمشلردر. آنلر هرقايوسى بيك ياخشى وايزگى كشيلردر. پيغمبرمزنىڭ مجلسنده بولوب بزدن الك مسلمان بولولرى سببلى هم بزگه اسلام دينيننىڭ ايرشووينه سبب بولولرى سببلى صحابه‌لرنىڭ هرقايوسيني بزلرگه دوست وياقن كورمك تييشليدر. صحابه‌لرنىڭ ايڭ الوغلرى محمد عليه السلام‌نىڭ ياقن دوستلرندن: (ابوبكر، عمر، عثمان، علي،) اسملى كيمسه‌لردر. (رضى الله عنهم) بو كيمسه‌لر پيغمبرمز محمد عليه السلام‌گه هر خصوصده بيك كوب ياردملر ايتمشلر. دنياده اسلام دينيننىڭ طارالووينه‌ده بو كشيلر كوب سبب بولمشلر. محمد عليه السلام (خديجه) اسملى خاتونى وفات بولغاندن صوڭ حضرت ابوبكرنىڭ قزى حضرت (عائشه)‌نى آلمشدر. ودخى حفصه اسملى خاتونى حضرت عمرنىڭ قزيدر. (حضرت) عثمان محمد عليه السلام‌نىڭ (رقيه) (و ام كلثوم) اسملى قزلرينه كيه‌و بولمشلر. حضرت على فاطمه اسملى قزيننىڭ كيه‌وىدر حضرت فاطمه‌دن حضرت على‌نىڭ (حسن) و(حسين) اسملى ايكى اوغلى طوغمشلركه پيغمبرمز محمد عليه السلام سلامت وقتنده بو ايكى بالانى اوز بالالرى كبى ياقن كورمش ايدى.

تمام

صحابه‌لر كملر؟ صحابه‌لرنىڭ باريسى نيچه مڭ كشى بولغانلر؟ آنلرنى بز ياقن كورورگه تييشليمى؟ صحابه‌لرنىڭ ايڭ الوغلرى كملر؟ بو دورت صحابه پيغمبرمزنىڭ كملرى بولغانلر؟